

Nøtterøy bygdetun, Fagertun

Stiftelsens årsrapport 2022

Stiftelsen Fagertun forvalter bygninger og tomtegrunn på Nøtterøy bygdetun, Fagertun. De ulike brukere/leietakere ivaretar samlinger og står for arrangementer mv. Stiftelsens årsrapport 2022 gir informasjon om aktivitet og status til kommunen, samarbeidspartnere, brukere og andre interesserte. Styret utarbeider en mer formell årsmelding til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Den gamle lensmannsgården Fagertun var i svært dårlig forfatning, da Nøtterøy kommune ervervet eiendommen i 1991. Stiftelsen Fagertun ble opprettet av Nøtterøy kommune og Nøtterøy Historielag i 1993 med formål å bevare eiendommen i mest mulig opprinnelig stand og etablere, drive og videreutvikle denne som et lokalhistorisk senter.

Etter mye godt arbeid og rause økonomiske tilskudd framstår den gamle lensmannsgården Fagertun i dag som et flott bygdetun. Hovedhuset, stabburet, bryggerhuset og låven er satt i stand og innredet. Tunet er utvidet med verksted, skolestue, smie og uthus i bygninger som alle bærer med seg historie. Hagen er oppgradert til en vakker park, som et av kommunens vigselssteder og der vi nå har en «statsministerlund» med bautaer av en stortingspresident og to av øyas tre statsministere.

Nøtterøy bygdetun, Fagertun, gir en god ramme om en rekke ulike aktiviteter, er et sosialt treffsted for alle aldersgrupper og framholdes som et kraftsenter for frivillighet på øyene.

STYRET

Stiftelsen Fagertun har ved utgangen av 2021 dette styre:

Stein Engh, leder (Nøtterøy Historielag)
Tor Hafli, sekretær (Færder kommune)
Arne Steinsbø, styremedlem (Færder kommune)
Harald Bakke, styremedlem (Nøtterøy Historielag)
Sven Erik Tholander, styremedlem (Nøtterøy Historielag)

Jorunn Midthun, varamedlem (Færder kommune)
Olav Tofte Larssen, varamedlem (Nøtterøy Historielag)
Tor Gervin, varamedlem (Nøtterøy Historielag)
Anne M. Lillelien Porter, varamedlem (Nøtterøy Historielag)

Kommunen har anledning til å oppnevne ytterligere et varamedlem, men dette verv har stått vakant gjennom 2022. Varamedlemmer deltar fullt ut i styrets arbeid og innkalles til alle styremøter, men har ikke stemmerett. Ulike arbeidsoppgaver fordeles på styrets medlemmer og varamedlemmer. Stein Engh har som leder av stiftelsen også ført regnskap, fungert som kasserer, og tatt hånd om søknader og andre, løpende økonomioppgaver.

Nøtterøy bygdetun, Fagertun, er med tiden blitt en omfattende virksomhet som involverer mange mennesker. Nær sagt alt gjøres på frivillig basis av ressurspersoner, som hver for seg og i godt fellesskap ivaretar ulike oppgaver. Det er mye som skal innrettes og koordineres for å holde hjulene i gang og for at alle skal være inkludert og trives. Høsten 2020 ble det gjennomført en workshop med gjennomgang av roller og arbeidsoppgaver. Det ble utarbeidet en organisasjonsmodell til avlastning for styreleder. En administrasjonsgruppe møtes jevnlig for informasjon, koordinering og oppfølging av aktuelle oppgaver mellom styremøtene. Dette har også gjennom 2022 fungert bra, og vil bli fulgt opp med en ny gjennomgang på nyåret 2023.

ØKONOMI

Stiftelsens økonomi har de senere år vært tilfredsstillende. Dette til tross for stor aktivitet de siste seks årene med fire nye hus. Samtidig har dugnadsgjengen vedlikeholdt de eldste bygningene, spesielt hovedhuset fra 1842. Økonomisk sett har dette vært mulig takket være

gode bidrag til aktuelle prosjekter fra sparebankstiftelser, forsikringsselskaper og Norsk kulturminnefond m.fl.

Stiftelsen mottar hvert år midler fra Færder kommune og Nøtterøy Historielag til drift av bygdetunet, i 2022 til sammen kr. 298 000. Sparebankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg har bidratt/bekreftet støtte til avfukter til hovedhuset og nye vegger til bryggerhuset med kr. 124 750. Stiftelsen UNI har støttet utskifting av dørvidere og nye varmeovner til hovedhuset med kr. 42 290. Fra Lotteri og stiftelsestilsynet får vi momsrefusjon, som i år ble kr. 30 876. Ved hjelp av inntekter fra utleie og gaveforsterkningsmidler fra kulturminnefondet har de gjennomsnittlige, årlige driftsresultatene vært positive. Egenkapitalen er styrket.

For 2023 har Stiftelsen Fagertun søkt om tilleggsbevilgninger fra kommunen og historielaget. Forventede vedlikeholdskostnader knyttet til i alt åtte bygninger vil være krevende. Ordningen med gaveforsterkningsmidler fra departementet er avsluttet. I tillegg legger høye strømkostnader stort press på driftsresultatet. Takket være gode støttespillere og bygdetunets dyktige dugnadsgjeng har vi tro på at også de nærmeste årene vil vise tilfredsstillende resultater.

LEIEAVTALEN MED KOMMUNEN

Nøtterøy bygdetun, Fagertun, er etablert på en tomt som eies av Færder kommune. Stiftelsen Fagertun og Færder kommune signerte høsten 2021 en ny festeavtale på 30 år, med en opsjon på nye 2 x 30 år. Dette har gitt nødvendig forutsigbarhet både for kommunen og med tanke for de betydelige investeringer som gjøres i bygninger og samlinger mv., og ikke minst for motivasjonen til de mange frivillige som nedlegger stor innsats til fellesskapets beste.

DUGNADSGJENGEN

Bygdetunets faste dugnadsgjeng er stiftelsens forlengede arm for det meste som gjøres av praktisk arbeid. Dugnadsgjengen har i årets løp arbeidet 3040 timer med oppføring av uthuset, bygdetunets hus nr. 8, som største enkeltoppgave. Uthuset ble ferdigstilt og innviet av ordfører Jon Sanness Andersen ved «Jul på den gamle gården» 3. desember. Bygningen skal fungere som lager og vil erstatte den midlertidige rundbuehallen. I hovedhuset er det hengt opp tidsriktige gardiner i den store finstua. Det er gitt bistand ved maling av stuetak, montert wifi-styrte varmeovner og skjult ledbelysning, og ellers utført løpende vedlikehold

med reparasjoner av interiør, maling og renhold mv. I annen etasje er det igangsatt arbeid med innredning av barnepikerom. I kjelleren er det installert luftavfukter. På låveloftet er det ferdigstilt og tatt i bruk arbeids- og arkivrom for stiftelsen. Kjøkkenet i underlåven er pusset opp og har fått ny innredning. Uteområdene med den flotte Fagertun-parken er vedlikeholdt og oppgradert, bl.a. med beplantning i den nye «statsministerlundene». Mye er gjort, men det er ingen fare for at dugnadsgjengen råker opp for arbeid. Den store aktivitet med stadig nye prosjekter gjennom flere år, har gitt et etterslep med diverse ønsket vedlikeholdsarbeid som man vil ta tak i ettersom det er økonomi og kapasitet.

Dugnadsgjengen har i 2022 bestått av Harald Bakke (leder), Grete Bettum, Anne M. Lillelien Porter, Bjørn Åge Linnehol, Morten Torkildsen, Bjørg Tholander, Nils Solum, Tom Jørnsen, Petter Flatland, Harald Voldstad, Steinar Jacobsen, Inger-Johanne Østgård, Sven Erik Tholander, Bjørn Stavnar, Kai Roar Furvann, Berit Sandvik og Erik Brusserød, Tom Sanne og Jan Tønnesen.

UTLEIE

Nøtterøy Historielag, Nøtterøy Husflidslag og Øyene Knivlag er faste brukere/leietakere på bygdetunet. Stiftelsen Fagertun driver ellers utleie av lokalene i underlåven til ulike arrangementer som konfirmasjoner, dåp, begravelser og noen åremålsdager mv. Hovedhuset leies i liten grad ut. Inntekten fra tilfeldig utleie i 2022 har vært litt i underkant av kr. 30 000. Større utleieaktivitet og økte leiesatser forventes å gi økte leieinntekter kommende år.

Lokalene i underlåven har i årets løp vært benyttet ved ca. 80 anledninger. I tillegg til ren utleie er de i bruk i forbindelse med arrangementer på bygdetunet, interne møter, utlån til borettslag og diverse møter med begrenset deltakelse og varighet. Korttids utleie og diverse bruk av ikke-økonomisk art gir lite inntekter, men er likevel av verdi fordi det dekker praktisk behov for lokaler, styrker relasjonene til nabolag/samarbeidspartnere og skaper aktivitet.

ARRANGEMENTER OG SAMLINGER

Nøtterøy bygdetun favner om en rekke ulike brukere. I tillegg til de faste leietakere er det flere brukergrupper og samlinger med ulik tilknytning, blant disse smiegruppa, tinnstøperne, bakegruppa, skolegruppa, banksamlingen, skomakerverkstedet og Sverre Mysens sportssamling.

Det er opprettet et brukerutvalg for samarbeid ved løpende aktivitet, og særlig i forbindelse med større arrangementer der flere brukere og interessegrupper involveres. Brukerutvalget er ingen arrangør, men et koordinerende organ og en arena for informasjonsutveksling, slik at alle arbeider godt i lag.

Vigdis Kittang Ramstad (Historielaget) har som leder av brukerutvalget også i 2022 tatt et overordnet ansvar ved flere større arrangementer, og ellers deltatt i kontaktmøter med kommunen.

EN SOM GIKK BORT

Ved årets utgang minnes vi Tom Sanne, nestor i dugnadsmiljøet på Fagertun. Tom Sanne døde brått 12. november 2022, nær 95 år gammel. Han nedla en imponerende innsats både praktisk og sosialt, først 14 år i Mellem-Bolærens Venner og de siste 11 år i dugnadsgjengen på bygdetunet.

ÅRET SOM GIKK

Etter en lang og utfordrende tid med koronapandemi og smittevernrestriksjoner, ble det i 2022 endelig igjen full drift på bygdetunet. Det var mye god aktivitet de enkelte brukere/leietakere og stiftelsen hver for seg og i godt samarbeid kunne gjennomføre. Noen streif fra året som gikk:

Januar:

- Dugnadsgjengen er godt i gang igjen på nyåret, noen her og noen der. Nytt kjøkken monteres i underlåven, på uthuset monteres selvbygde taksperrer.
- "Den kulturelle skolesekken" gjennomfører enda en gang et spektakulært prosjekt der elever i niende trinn ved Færder-skolene lager hver sin isskulptur som settes sammen til en lyssatt installasjon.

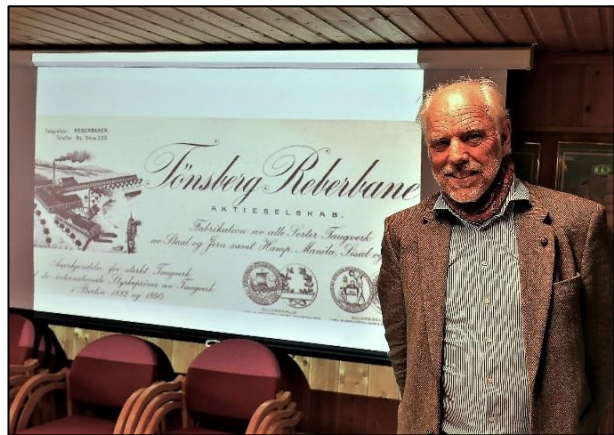
Februar:

- Med tilsagn om midler fra kulturminnefondet og innleid, profesjonell hjelp er man i gang med restaurering av stuetakene i hovedbygningen.

- Representanter for Sparebankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg og Nøtterøy Historielag møtes sammen med aktuelle foredragsholdere for planlegging av en serie med bedriftshistoriske foredrag.
- Åpen smie i skolens vinterferie.

Mars:

- Stor interesse og suksess med de to første bedriftshistoriske foredrag om Kaldnes mek. Verksted og Nøtterøy-banken.
- Bystene av statsministrene Abraham Theodor Berge og Jan P. Syse er flyttet bygdetunet, med nær tilknytning til minnesmerket for stortingspresident Georg Prahls Harbitz.
- Buska på plass og kranselag for gjengen som jobber med uthuset.
- Stein Engh avløser Jan Tønnessen som styreleder for Stiftelsen Fagertun.

April:

- Nytt bedriftshistorisk foredrag med stor tilslutning, denne gang om Tønsberg Reperbane.
- Nøtterøy Husflidslag i godt samarbeid med andre brukere på bygdetunet arrangerer det tradisjonelle påskeverkstedet.
- Restaureringen av stuetakene med ny belysning er ferdig – det ble veldig bra!

Mai:

- Mange har hørt om og kommer til Fagertun. Tor Carlstedt tar Ex Tabler Tønsberg med på omvisning.
- Samarbeidet mellom Teigar ungdomsskole og Nøtterøy bygdetun, Fagertun, har tradisjon flere år tilbake i tid, men har med smittevernrestriksjonene ligget litt i dvale. Endelig er man godt i gang igjen, og nå i den nye smia.
- Med en stortingspresident og to statsministere på sokkel i Fagertun-parken, ble det 17. mai på Nøtterøy bygdetun, Fagertun! En flott start på dagen, med taler, speidere som legger ned kranser, Skjærgårdskoret, Nøtterøy Musikkorps, ordfører Jon Sanness Andersen og veldig mange flere med ham.

Juni:

- Godvær og godt besøk når Nøtterøy Husflidslag åpner sommerens lørdagskafé og markerer Husflidsdagen.
- Dugnadsgjengen tar siste finish før ferien. Status for vårhalvåret er rundt 1600 arbeidstimer.
- Filmskaperen Erik Jacobsen finner stadig passende miljøer på Fagertun til sin film om Svend Foyn. Nå filmes det i verkstedet, smia og gamlebanken.
- Nøtterøy Historielag og Stiftelsen Fagertun inviterer gode støttespillere, tillitsvalgte, æresmedlemmer og andre ressurspersoner til sommerfest for å si takk for innsatsen.

Juli:

- Den populære lørdagskafeen samler folk gjennom hele sommeren. Kaféutsalg fra bryggerhuset, salgsboder på låven og ute på tunet, utstilling av husflidsprodukter, spikking, tinnstøping og smie, omvisninger i bygninger og samlinger.

August:

- Lørdagskafeen over for i år, har vært bra besøk.
- Stor suksess nok en gang når Nøtterøy Historielag i godt samarbeid med andre aktører på bygdetunet arrangerer Åpen dag.

September:

- Bedriftshistorisk foredrag om Jarlsberg hovedgård i eldre og ny tid.
- Dugnadsgjengen er i god innspurt med oppføringen av uthuset. Her blir det lager for smått og stort på 50 kvm grunnflate pluss loft. Utvendig er det meste ferdig.

Oktober:

- Stiftelsen Fagertun og Nøtterøy Historielag arrangerer tur til bygdetunene i Stokke, Hedrum og Lardal for å se, lære og hente inspirasjon.
- Fagertun-parken er noen hakk større enn en vanlig villahage! Nøtterøy Historielag og Stiftelsen Fagertun har høstdugnad.
- Bedriftshistorisk foredrag, denne gang om H. Henriksen mek. Verksted.

November:

- Nøtterøy Husflidslag har sitt tradisjonelle julemarked, bra oppmøte og bra salg.
- Brann på Fagertun må forebygges! Stiftelsen Fagertun samler et tjuetalls nøkkelpersoner for gjennomgang av eiers og brukeres ansvar, og hva man forholder seg til med hensyn til risiko og aktuelle brannforebyggende tiltak.

Desember:

- I hovedhusets annen etasje er rommet som lenge har vært brukt til arkiv og lager pusset opp og innredet som barnepikerom.
- Historielaget og Husflidslaget inviterer til «Jul på den gamle gården» med skoledag og familiedag. Nøtterøy Barnekantori medvirker og ordfører Jon Sanness Andersen åpner det nye uthuset mm.

